

SS

2038

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

SOCIOLOGY

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 90

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 032/C ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।

(v) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ (A, B, C ਅਤੇ D) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 10 ਹਰੇਕ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਦਿਉ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 11 ਤੋਂ 20 ਹਰੇਕ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 20-25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 21 ਤੋਂ 26 ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 40-45 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 27 ਤੋਂ 32 ਛ-ਛ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 100 ਤੋਂ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਭਾਗ-A

10×1=10

ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :

ਕਾਲਮ ਏ

ਕਾਲਮ ਬੀ

1. ਮੰਗੋਲਾਈਡ ਕਿਸਮ	ਖਾਸ ਵਰਗ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ	1
2. ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਾਜ	ਸਰ ਹਰਬਰਟ ਰਿਜ਼ਲੇ	1
3. ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ	ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਮੋਹਨ ਰਾਇ	1

ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

4. ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ	ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੀਲ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ।	1
5.	ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ ।	1

032/C-SS

[Turn over

ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ :

6. ਡਾ. ਜੀ. ਐਸ. ਘੁਰੀਏ ਨੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਗਿਰੀਜਨ' ਕਿਹਾ ਹੈ । 1
7. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਇੱਕ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । 1
(ਬਹੁਭਾਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)
8. ਜਾਤੀ ਦਾ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ?
(ੳ) ਜੀ. ਐਸ. ਘੁਰੀਏ (ਅ) ਡੀ. ਐਨ. ਮਜੁਮਦਾਰ (ੲ) ਲਿਉਸ ਡਿਓਮੋਂਟ (ਸ) ਜੇ. ਐਚ. ਹਟਨ 1
9. ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ :
(ੳ) ਵਿਕਾਸ (ਅ) ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ
(ੲ) ਸੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ (ਸ) ਜੀਵਨ ਨਿਰਵਾਹ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ 1
10. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ :
(ੳ) ਪੱਛਮੀਕਰਨ (ਅ) ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਨ (ੲ) ਦੋਨੋਂ (ਸ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ 1

ਭਾਗ-B

10×2=20

11. ਅੰਤਰ ਵਿਆਹ । 2
12. ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਦੋਲਨ । 2
13. ਜਾਤੀ ਅਸਮਾਨਤਾ । 2
14. ਪਿੱਤਰਪ੍ਰਧਾਨਤਾ । 2
15. ਸਮਾਜੀਕਰਨ । 2
16. ਪ੍ਰਬਲ ਜਾਤੀ । 2
17. ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ । 2
18. ਵਿਅਕਤੀਵਾਧਿਤਾ । 2
19. ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ । 2
20. ਤਰੁੱਟੀ 2

ਭਾਗ-C

6×4=24

21. ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਵਾਰਾ ਸਾਮਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
ਜਾਂ
ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
22. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨ ਹਨ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4
ਜਾਂ
ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? 4

23. ਜਾਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਤਰੀਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
ਜਾਂ

ਵੈਬਰ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 4

24. ਵਿਸਥਾਪਨ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨ ਹਨ । ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
ਜਾਂ

ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ । 4

25. ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸੋ । 4
ਜਾਂ

ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਰਥਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਲਿਖੋ । 4

26. ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਉਪਾਅ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
ਜਾਂ

ਬਿਰਧ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4

ਭਾਗ-D

6x6=36

27. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ

ਵਿਲੱਖਣ ਸਮੱਰਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ? 6

28. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ

ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 6

29. ਵਰਗ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਸ਼ਹਿਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ । 6
ਜਾਂ

ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਇਸਤਰੀਵਾਦ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਇਸਤਰੀਵਾਦ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 6

30. ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕੀ ਹੈ ? ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ

ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ । ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ । 6

31. ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ । ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ । 6
ਜਾਂ

ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਵਰਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6

32. ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ । 6
ਜਾਂ

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 6

(Hindi Version)

- नोट :** (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड **032/C** अवश्य लिखें।
- (ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
- (iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किये गये प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।
- (iv) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (v) प्रश्न-पत्र चार भागों (A, B, C तथा D) में बांटा गया है। प्रश्न नंबर 1 से 10 एक-एक अंक वाले हैं और इनके उत्तर एक शब्द में दें। प्रश्न नम्बर 11 से 20 दो-दो अंक वाले हैं और इनके उत्तर 20-25 शब्दों में दें। प्रश्न नम्बर 21-26 चार-चार अंक वाले हैं और इनके उत्तर 40-45 शब्दों में दें और इनमें आंतरिक छूट दी गई है। प्रश्न नम्बर 27-32 छ:छ: अंक वाले हैं और इनके उत्तर 100-150 शब्दों में दें और इनमें आंतरिक छूट दी गई है।

भाग-A

10×1=10

सही मिलान करें :

कॉलम ए	कॉलम बी	
1. मंगोलियाड प्रकार	विशेष वर्ग की जीवनशैली	1
2. ब्राह्मो समान	सर हर्बर्ट रिज्ले	1
3. जीने का ढंग	राजा राम मोहन राय	1

रिक्त स्थान भरें :

4. किसानों को कृषि करने को विवश किया गया जिसके परिणामस्वरूप नील आन्दोलन शुरू हुआ। 1
5. कन्या भ्रूण हत्या के कारणों में एक प्रमुख कारण है। 1

सही/गलत लिखें :

6. डॉ. जी.एस. घुर्ये ने जनजातियों को 'गिरिजन' कहा है। 1
7. आधुनिकीकरण एक क्रमागत प्रक्रिया है जिससे एक क्षेत्र में परिवर्तन से दूसरे क्षेत्र में परिवर्तन होता है। 1

बहुविकल्पीय प्रश्न :

8. जाति का परम्परागत सिद्धान्त किसके विचारों पर आधारित है :
 (क) जी.एस. घुर्ये (ख) डी.एन. मजुमदार
 (ग) लुइस ड्यूमोंट (घ) जे.एच. हट्टन 1
9. ग्रामीण समाज में ऋणग्रस्तता का कारण है :
 (क) विकास (ख) गरीबी तथा कमजोर अर्थव्यवस्था
 (ग) आत्मनिर्भरता (घ) जीवन निर्वाह की अर्थव्यवस्था 1
10. इनमें से कौन-सी परिवर्तन की सांस्कृतिक प्रक्रियाएं हैं :
 (क) पश्चिमीकरण (ख) संस्कृतिकरण
 (ग) दोनों (घ) कोई भी नहीं 1

भाग-B

10×2=20

11. अंतर्विवाह।	2
12. सामाजिक आन्दोलन।	2
13. जाति असमानता।	2
14. पितृसत्तात्मक।	2
15. सामाजीकरण।	2
16. प्रबल जाति।	2
17. सामाजिक गतिशीलता।	2
18. व्यक्तिवादिता।	2
19. जनजातीय समाज।	2
20. क्षति।	2

भाग-C

6×4=24

21. विलक्षण रूप से समर्थ व्यक्तियों द्वारा सामना किए जाने वाली दो समस्याओं की चर्चा कीजिए।
अथवा
नशा व्यसन के हानिकारक प्रभावों का वर्णन कीजिए।	4
22. आधुनिकीकरण के लिए नगरीकरण और औद्योगिकीकरण उत्तरदायी कारण हैं, चर्चा कीजिए।
अथवा
क्रान्तिकारी आन्दोलन से आपका क्या अभिप्राय है ?	4
23. जाति व्यवस्था की सामाजिक स्तरीकरण के रूप में व्याख्या कीजिए।
अथवा
वेबर के वर्ग सिद्धान्त की चर्चा करें।	4
24. विस्थापन के लिए भूमि अधिग्रहण तथा बाँध निर्माण उत्तरदायी कारण हैं। व्याख्या कीजिए।
अथवा
ग्रामीण समाज की तीन विशेषताएं लिखें।	4
25. भारतीय समाज में स्त्रियों के दर्जे को दर्शाइए।
अथवा
जनजातीय समाज के आर्थिक वर्गीकरण को लिखें।	4
26. कन्या भ्रूण हत्या को रोकने के कोई दो उपायों का वर्णन कीजिए।
अथवा
वृद्धावस्था के आधुनिकीकरण सिद्धान्त तथा सक्रियता सिद्धान्त की व्याख्या कीजिए।	4

भाग-D

6×6=36

27. वैश्वीकरण की विशेषताओं की विस्तारपूर्वक व्याख्या कीजिए।
अथवा
विलक्षण सामर्थ्य वाले व्यक्तियों के सशक्तिकरण के लिए विधान ने किस प्रकार महत्वपूर्ण भूमिका अदा की है ?	6

28. संस्कृतिकरण क्या है ? इसके प्रभावों की चर्चा कीजिए। 6
अथवा
सामाजिक आन्दोलन तथा इसकी विशेषताओं पर नोट लिखें। 6
29. वर्ग से आपका क्या अभिप्राय है ? नगरीय भारत में पाए जाने वाले वर्गों को लिखिए। 6
अथवा
प्रगतिशील नारीवाद और उदारवादी नारीवाद पर नोट लिखिए। 6
30. वन कटाव क्या है ? वन कटाव के लिए उत्तरदायी कारणों की व्याख्या कीजिए। 6
अथवा
ग्रामीण समाज को परिभाषित कीजिए। ग्रामीण समाज में आ रहे परिवर्तनों को दर्शाइए। 6
31. जाति को परिभाषित कीजिए। इसकी विशेषताओं का उल्लेख कीजिए। 6
अथवा
जाति से आपका क्या अभिप्राय है ? जाति तथा वर्ण के मध्य अन्तर की व्याख्या कीजिए। 6
32. मद्यव्यसन के हानिकारक प्रभावों को लिखें। 6
अथवा
घरेलू हिंसा के क्या कारण हैं चर्चा करें। 6

(English Version)

- Note :** (i) You must write the subject-code/paper-code **032/C** in the box provided on the title page of your answer-book.
- (ii) Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialized as soon as you receive it.
- (iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.
- (iv) All questions are compulsory.
- (v) Question-Paper is divided into four **Parts A, B, C and D**. Question No. 1 to 10 carry 1 mark each and their answer should be in one word only. Q. No. 11 to 20 carry 2 marks each and their answer should be in 20-25 words. Q. No. 21 to 26 carry 4 marks each and their answer should be in 40-45 words and are with internal choice. Q. No. 27-32 carry 6 marks each and their answer should be in 100-150 words and are with internal choice.

Part-A

10×1=10

Match the columns :

Column A

Column B

1. The Mongoloid type	Life styles of particular class	1
2. Brahmo Samaj	Sir Herbert Risley	1
3. Mode of living	Raja Rammohan Roy	1

Fill in the blanks :

4. The peasants were compelled to grow crop which lead to the initiation of Indigo movement. 1
5. is one of the main reasons for female foeticide. 1

Write True/False :

6. Dr. G.S. Ghurye called the tribal as "Girijan". 1
7. Modernisation is a systematic process in which change in one sphere leads to change in another. 1

Multiple Choice Questions :

8. Traditional theory of caste is based upon the idea of :
 (a) G. S. Ghurye (b) D.N. Majumdar
 (c) Louis Dumont (d) J.H. Hutton 1
9. The reason for indebtedness in rural society is :
 (a) Development (b) Poverty and weak economy
 (c) Self Sufficiency (d) Subsistence economy 1
10. Which of these is a cultural process of change :
 (a) Westernisation (b) Sanskritisation
 (c) Both (d) None 1

Part-B

10×2=20

11. Endogamy. 2
12. Social Movement. 2
13. Caste Inequality. 2
14. Patriarchy. 2
15. Socialisation. 2
16. Dominant caste. 2
17. Social Mobility. 2
18. Individualism. 2
19. Tribal Society. 2
20. Impairment. 2

Part-C

6×4=24

21. Highlight two problems encountered by differently abled people. 4
 or
 Write the harmful effects of Drug Addiction. 4
22. Explain Urbanisation and Industrialisation as responsible causes for modernisation. 4
 or
 What do you mean by Revolutionary movement ? 4

23. Explain caste as form of social stratification. 4
or
Discuss the Weberian view on the concept of class. 4
24. Land acquisition and Dam construction are causes of Displacement. Discuss. 4
or
Write three features of rural society. 4
25. Describe the status of women in Indian society. 4
or
Write the economic classification of Indian Tribes. 4
26. Write down any two measures to combat female foeticide. 4
or
Discuss modernisation and Activity theory of Ageing. 4
- Part-D** 6×6=36
27. Discuss in detail the characteristics of globalisation. 6
or
In what way legislation has played an important role in empowering the people with special ability. 6
28. What is sanskritisation ? Explain its impacts. 6
or
Write a note on social movement and its features. 6
29. What do you mean by class ? Write about those classes which are found in urban India. 6
or
Write note on Radical and Liberal feminism. 6
30. What is deforestation ? What are the causes responsible for deforestation ? 6
or
Define Rural society. Discuss various changes taking place in rural society. 6
31. Define caste. Explain its characteristics. 6
or
What do you understand by caste ? Explain the difference between caste and varna. 6
32. Write the harmful effects of Alcoholism. 6
or
What are the causes of domestic violence ? Discuss. 6